

Til lovforslag nr. L 66. Tillægsbetænkning afgivet af skatte- og afgiftsudvalget den 20. december 1979

Tillægsbetænkning

over

Forslag til lov om ændring af pensionsbeskatningsloven

(Om Lønmodtagerne Dyrtidsfond og forhøjelse af afgiftssatserne)

Udvalget har efter 2. behandling atter behandlet lovforslaget i et møde.

Udvalget har modtaget skriftlige henvendelser fra landsretssagfører Erik Christensen og Livs- og pensionsforsikringsselskabernes Forening og Statsanstalten for Livsforsikring.

Der er af ministeren for skatter og afgifter og nogle mindretal stillet nogle ændringsforslag, hvorom henvises til de ledsagende bemærkninger.

Et *flertal* (socialdemokratiets, socialistisk folkepartis, det radikale venstres, centrumdemokraternes og Danmarks retsforbunds medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de af ministeren for skatter og afgifter stillede ændringsforslag.

Et *mindretal* (venstres og det konservative folkepartis medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse*. Mindretallet har stillet ændringsforslag nr. 1 og 3, der vil tage virkninger med tilbagevirkende kraft ud af lovforslaget. Hvis mindretallets ændringsforslag ikke vedtages, rammes mange familiers kapitalpension med tilbagevirkende kraft.

Et *andet mindretal* (fremskridtspartiets medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse*, men har dog stillet 3 ændringsforslag.

Ændringsforslag

Til § 1

Af et *mindretal* (Brixtofte (V), Ellemann-Jensen (V), Hagen Hagensen (KF), Gammelgaard (KF), Erlendsson (FP) og Glistrup

(FP)):

1) I den under nr. 6 foreslåede § 26 A udgår stk. 1, 2-4 pkt. og stk. 2.

Af *ministeren for skatter og afgifter*, tiltrådt af et *flertal* (udvalget med undtagelse af Erlendsson (FP) og Glistrup (FP)):

2) I den under nr. 6 foreslåede § 26 A udgår 3. pkt. i stk. 1, og i stedet indsættes som *sidste pkt. i stk. 1*:

»Ministeren for skatter og afgifter kan fastsætte nærmere regler herom.«

Af *mindretallet under nr. 1*:

3) I nr. 7 ændres »§ 26 A, stk. 1« til: »§ 26 A«.

Af *ministeren for skatter og afgifter*, tiltrådt af et *flertal* (udvalget med undtagelse af Brixtofte (V), Ellemann-Jensen (V), Hagen Hagensen (KF), Gammelgaard (KF), Erlendsson (FP) og Glistrup (FP)):

4) I den under nr. 11 foreslåede § 33 A affattes 1. pkt. således:

»Hvis ordningen er oprettet før 1. januar 1980, udgør afgiften efter §§ 28-31 40 pct. af den del af udbetalingen eller værdien, der hidrører fra indbetalinger og rentetilskrivninger m. v., der forfaldt efter 31. december 1979 og vedrører tiden efter denne dato.«

5) I den under nr. 11 foreslåede § 33 A ændres i 3. og 4. pkt. »indbetalinger m. v.« til: »indbetalinger, der forfaldt«.

Af et *mindretal* (Erlendsson (FP) og Glistrup (FP)):

Underændringsforslag
til ændringsforslag nr. 5

6) Efter »indbetalinger, der forfaldt« tilføjes ordene: »eller vedrører perioden«.

Af *ministeren for skatter og afgifter*, tiltrådt af *flertallet under nr. 4*:

7) I *nr. 12* indføjes efter »indbetalinger«: », der forfaldt«, og ordene »og rentetilskrivninger m. v.« udgår.

Bemærkninger

Til nr. 1 og 3

Ændringsforslagene går ud på, at man for ordninger oprettet før 1. januar 1980 bibeholder de hidtidige overgangsregler i pensionsbeskatningslovens § 27 fuldt ud, for så vidt angår udbetalinger, der hidrører fra indbetalinger før 1. januar 1980. Rentetilskrivninger til beløb, der er opsamlet før 1. januar 1980, behandles også efter de hidtidige regler, og det gælder også rentetilskrivninger efter 1. januar 1980.

Til nr. 2

Efter ændringsforslaget skal en bemyndi-

gelse til ministeren for skatter og afgifter både gælde ved ordninger på forsikringsbasis og ved ordninger i pengeinstitutter.

Til nr. 4

Den foreslåede ændring af forslagens § 33 A, 1. pkt., er en formel ændring, der tager sigte på at affatte forslagens overgangsregler om beregning af pønalfgift ved ophævelse m. v. af en ordning i utide i overensstemmelse med overgangsreglerne i forslagens § 26 A, stk. 1, 1. pkt.

Til nr. 5

Den foreslåede ændring af forslagens § 33 A, 3. pkt. må ses som en tydeliggørelse af de gældende regler, hvorefter det afgørende ved anvendelsen af de forskellige afgiftssatser er, hvornår indbetalingerne til den pågældende ordning er forfaldt til betaling.

Til nr. 7

De foreslåede ændringer i affattelsen af det foreslåede § 34, stk. 1, 1. pkt., skal tjene til tydeliggørelse af, at opdelingen af beløb til beregning af 25 pct.s afgift og 35 pct.s afgift vedrørende ordninger, der er oprettet før 1. januar 1972, skal ske i overensstemmelse med de hidtil gældende regler, også for så vidt angår rentetilskrivninger m. v. i tiden indtil den 31. december 1979.

Bakholt (S) Camre (S) Erenbjerg (S) Thomas Have (S) Egon Jensen (S)

Poul Mortensen (S) Tastesen (S) fmd. Bernhard Baunsgaard (RV) Brixtofte (V)

Ellemann-Jensen (V) Hagen Hagensen (KF) nfmd. Gammelgaard (KF) Bollmann (CD)

Rahbæk Møller (SF) Flygaard (DR) Glistrup (FP) Erlendsson (FP)

Partierne VS og KrF var ikke repræsenteret ved medlemmer i udvalget.

Ministeren for skatter og afgifters kommentarer til henvendelse af 17. december 1979 fra Danmarks Sparekasseforening

I en skrivelse af 17. december 1979 har Danmarks Sparekasseforening redegjort for nogle eksempler på, hvad afgift af kapitalpensioner på 25 pct. og 40 pct. samt indkomstskat af kapitalens renteaftkast i alt vil beløbe sig til sammenlignet med indkomstskatten af en løbende ydelse (livrente), der har samme kapitalværdi som kapitalpensionen uden afgift.

I alle eksemplerne er der regnet med at indkomstskattepligtige ydelser beskattes med en skattesats på 67 pct., at restlevetiden efter pensioneringen er 15 år, og at det fremtidige renteaftkast er 17 pct. p. a.

Kapitalpension med 25 pct.'s afgift	ca. 57 pct.
Kapitalpension med 40 pct.'s afgift	ca. 65 pct.
Løbende ydelser	ca. 58 pct.

På dette grundlag konstaterede Danmarks Sparekasseforening, at gennemførelsen af lovforslaget vil medføre en betydelig diskrimination i den skattemæssige behandling af pensionsordninger med engangsudbetalinger i sammenligning med pensionsordninger med løbende udbetalinger.

Imidlertid er det næppe muligt at foretage en sammenligning, der nogenlunde entydigt viser, hvorledes løbende ydelser og engangsudbetaling til pensionsformål beskattes. Dette skyldes, at der er andre forskelle end de rent skattemæssige mellem de forskellige pensionsformer. Derfor er man – som Sparekasseforeningen har gjort i sin skrivelse – nødt til at foretage sammenligningen på grundlag af nogle mere eller mindre vilkårligt valgte forudsætninger, og netop valget af disse forudsætninger vil øve indflydelse på de resultater man når frem til. Sparekasseforeningen nævner i sin skrivelse et enkelt eksempel herpå, nemlig at valget af en lavere indkomstskattesats end de 67 pct., vil forstærke forskellen mellem de beregnede procenter.

Som et andet eksempel på, at resultatet af de valgte forudsætninger påvirker resultatet

Ud fra disse forudsætninger er sammenligningen mellem de forskellige skatte- og afgiftsbeløb gennemført på den måde, at alle skattebeløb er tilbagediskonteret til begyndelsen af 15-års perioden, da kapitalpensionen hæves og kapitalværdien af livrenten opgøres. Ved tilbagediskonteringen er anvendt en rente på 17 pct. p. a.

De tilbagediskonterede skatte- og afgiftsbeløb er derefter opgjort i procent af kapitalpensionen (kapitalværdien af livrenten). De således opgjorte skatte- og afgiftsprocenter bliver følgende:

kan nævnes den rente på 17 pct. p. a., der benyttes ved tilbagediskontering af de indkomstskattebeløb, der skal betales i løbet af 15 års perioden. Denne diskonteringsfaktor forekommer ret høj dels i betragtning af, at renteindtægter indkomstbeskattes, dels i betragtning af, at den årlige stigning i pensionisternes leveomkostninger næppe kan forventes at blive 17 pct., men måske kun omkring 8 pct. Konsekvensen af at vælge en lavere diskonteringsfaktor end de 17 pct. p. a. bliver, at alle tre beskatningsprocenter bliver højere end foran anført, og at beskatningsprocenten for den løbende ydelse, hvor hele beskatningen er jævnt fordelt over de 15 år, stiger mere end de to beskatningsprocenter for kapitalpensioner, hvor en væsentlig del af den samlede beskatning sker allerede ved begyndelsen af 15 års perioden.

Et andet problem i forbindelse med Sparekasseforeningens sammenligning er, at forskellene mellem de beskatningsprocenter man når frem til ikke udelukkende skyldes, at beskatningsreglerne for engangsudbetalinger og løbende ydelser er forskellige, men også at de beløb pensionisterne får til rådighed før skat vil være forskellige alt efter om

det drejer sig om kapitalpension eller løbende udbetalinger.

For at lette sammenligneligheden mellem »værdien« af de forskellige pensionsordninger, har skattedepartementet udført en beregning, der bygger på de samme forudsætninger som er lagt til grund ved Sparekasseforeningens beregninger, men hvor der drages sammenligninger mellem *forbrugsmulighederne* (efter skat) og den samlede beskatning i de tre eksempler, en kapitalpension med 25 pct.'s afgift, en kapitalpension med 40 pct.'s afgift og en løbende kapitalpension med fuld indkomstbeskatning af de årlige udbetalin-

ger. Ved kapitaliseringen af de årlige beløb, pensionisten har til rådighed, er anvendt en tilbagediskonteringsfaktor på 8 pct. p. a. svarende til en årlig stigning i prisniveauet på 8 pct.

Under disse forudsætninger er den kapitaliserede værdi ved 15 års periodens begyndelse i følgende oversigt beregnet for de samlede ydelser, før og efter at skatter og afgifter er betalt, ligesom den kapitaliserede værdi af både indkomstskatter og afgift af kapitalpension er anført. Beløbene er angivet i hele tusinde kroner.

	Kapitaliseret værdi af			
	pension før skat og afgift (1)	skat og afgift (2)	pension efter skat og afgift (3)	skat og afgift (2) i pct. af pension (1) (4)
	1.000 kr.	1.000 kr.	1.000 kr.	pct.
Kapitalpension med 25 pct.'s afgift	1.362	708	654	52
Med 40 pct.'s afgift	1.290	767	523	59
Løbende ydelser	1.430	958	472	67

Beregnet på denne måde viser eksemplerne således, at den kapitaliserede værdi af skat og afgift udtrykt i procent af den kapitaliserede værdi af hele pensionsydelsen bliver 67 for den løbende ydelse, mens den tilsvarende procent for kapitalpensionen med 25 pct.'s afgift bliver 52. En forhøjelse af afgiften til 40 pct. vil bringe procenten op på 59, hvilket stadig er mindre end den beregnede beskatning på 67 for den løbende ydelse.

Samtidig viser oversigten, at den kapitaliserede værdi af det beløb pensionisten har til

rådighed, når skat og afgift er betalt, er større, når der er tale om kapitalpension end ved den løbende ydelse. Det gælder både når afgiften af kapitalpensionen er 25 og når den er 40 pct.

De foran omtalte beregninger viser, at de resultater man når frem til ved at tage sit udgangspunkt i nogle få eksempler på beskatningen af kapitalpensioner og pensioner med løbende udbetaling i høj grad vil afhænge af, hvilke beregningsforudsætninger der vælges.

KARL HJORTNÆS

/ Henning Møller

Til beslutningsforslag nr. B 35. Tillægsbetænkning afgivet af skatte- og afgiftsudvalget den 20. december 1979

Tillægsbetænkning

over

Forslag til folketingsbeslutning om omlægning af fradraget for private renteudgifter

Udvalget har efter 1. behandlingen atter behandlet beslutningsforslaget i et møde.

Herefter indstiller et *flertal* (socialdemokratiets, socialistisk folkepartis og det radikale venstres medlemmer af udvalget) beslutningsforslaget til *vedtagelse*.

Et *mindretal inden for flertallet* (socialistisk folkepartis medlem af udvalget) udtaler:

Mindretallet tilslutter sig beslutningsforslaget, idet der dog tages forbehold over for nettorenteprincippet.

Mindretallet anser bruttorenteprincippet for at være mere hensigtsmæssigt, idet forskellige arter indkomster (renteindtægter, udbytter, arbejdsindtægter osv.) behandles ens og dermed beskattes ens. De i bilag 58 til L 65 anførte argumenter imod bruttorenteprincippet findes lidet overbevisende.

Ligeledes tages forbehold over for overgangstidens længde, idet en kortere overgangstid bør overvejes.

Mindretallet lægger meget stor vægt på, at et lovforslag om omlægning af rentefradragsretten gennemføres med virkning fra 1. januar 1981.

Et *andet mindretal inden for flertallet* (det radikale venstres medlem af udvalget) tilslutter sig formålet med beslutningsforslaget, således som det finder udtryk især i punkterne 1 og 2, og vil stemme for beslutningsfor-

slaget med henblik på, at reformen kan træde i kraft fra 1. januar 1981.

Adskillelsesproceduren mellem privatrenter og erhvervsrenter som skitseret i beslutningsforslaget trænger efter mindretallets opfattelse til grundigere gennemarbejdning. Renteomlægningen foreslås i beslutningsforslaget gennemført ved hjælp af nettorenteprincippet.

Dette princip medfører skavanker, jfr. udvalgsbilag 57 til lovforslag L 65. Disse skavanker må nøje overvejes og modvirkes, hvis dette princip skal fastholdes.

Et *mindretal* (venstres medlemmer af udvalget) er enig med regeringen i, at en løsning af problemerne omkring den ubegrænsede ret til skattemæssigt fradrag af renter af privat gæld vil kunne indebære et bidrag til løsning af nogle balanceproblemer i dansk økonomi.

Mindretallet finder imidlertid, at den løsning, der er ridset op i det foreliggende forslag, ikke er egnet til gennemførelse. Grundlæggende er problemstillingen fradrag i indkomst/fradrag i skat forkert. Der er ikke i det nuværende system den skattefordel for de høje indkomster, som regeringen hævder – og derfor vil en omlægning af fradraget til fradrag i skat blot indebære en forøgelse af progressionen i indkomstskatten.

Problemerne omkring adskillelsen af erhvervsrenter og renter af privat gæld løses

ikke ved at indføre den »omvendte bevisbyrde«, regeringen foreslår. Gennemførelsen af denne regel vil skabe helt uoverskuelige problemer i ligningsarbejdet. Det vil føre til stærkt forøget arbejdspress og skærpelse af den frustration, som allerede eksisterer i indkomstskattesystemet.

Det er forståeligt, at regeringen viger tilbage fra at anvende »bruttoprincippet« ved opgørelsen af rentefradraget – men det »nettoprincip«, regeringen foreslår, rummer også betydelige urimeligheder. For det første er der en skæv social balance i dette princip, idet personer med renteindkomster favoriseres på bekostning af personer med lønindkomster. For det andet vil det forhold, at f. eks. aktieudbytter ikke medregnes som renteindtægter, medføre en tendens til omlægning af kapitalplaceringerne bort fra erhvervsaktive investeringer i retning af passive investeringer i f. eks. obligationer og pantebreve. Og for det tredje vil det indebære en fordyrelse af boligudgiften for de skatteydere, der bor i egen bolig, at lejeværdien ikke sidestilles med renteindtægter.

Mindretallet må på denne baggrund henstille til regeringen at søge andre veje til løsning af problemerne omkring rentefradraget – og indstiller derfor forslaget til *forkastelse*.

Et *andet mindretal* (det konservative folkepartis medlemmer af udvalget) ser ingen hensigt med fremsættelse og gennemførelse af beslutningsforslaget, når henses til, at det af regeringen stillede lovforslag L 65 fortsat er til behandling i udvalget, idet beslutningsforslagets materielle indhold, bortset fra et enkelt punkt, er det samme som lovforslagets indhold, som mindretallet ikke kan godtage, og hvorom henvises til folketingets forhandlinger, sp. 1824 og 1846. Mindretallet indstiller beslutningsforslaget til *forkastelse*.

Et *tredje mindretal* (fremskridtspartiets medlemmer af udvalget) indstiller forslaget til *forkastelse* og bemærker:

Som detaljeret påvist i bogen »Indkomstskatten. Samfundets Skurk« (september 1979) er indkomstskatten uegnet i nu- og fremtidens samfund. Derfor gælder det om at begrænse indkomstskatten. Modsat går det foreliggende forslag ud på at forhøje skatten. Endda skal forhøjelsen ifølge forslaget ske

på et område, hvor der vil være en lang række særlige ulemper – se f. eks. de 9 punkter, som opregnes i fremskridtspartiets betænkningensbidrag af 17. december 1979.

Mindretallet har stillet to forbedringsforslag (nedenfor nr. 1 og 4) og har tiltrådt de forslag, der i al fald gør den gavn, at de mindsker de massive uretfærdigheder og samfundsskader, som forslaget vil forvolde. Det vil ikke på nogen som helst måde afbøde ubalancen i dansk økonomi. Tværtimod vil det trække i den gale retning.

Et *fjerde mindretal* (centrum-demokraternes medlem af udvalget) indstiller beslutningsforslaget til *forkastelse*, men har dog for at mildne virkningerne noget fremsat ændringsforslag nr. 2 og nr. 3.

Mindretallet finder ikke, at problemet omkring sondring mellem hvervsmæssig og privat gæld er løst og ønsker denne problemstilling afklaret, før et eventuelt forslag viderebehandles.

Mindretallet ønsker at understrege, at forslaget i hovedsagen rammer lønmodtagere med egen bolig, som det klart fremgår af et svar fra ministeren til folketingets skatte- og afgiftsudvalg. Det fremgår heraf, at det forventede provenu af omlægningen på 3 mia kr. fordeler sig således:

	mill. kr.
Landbrugere	ca. 50
Andre selvstændige	ca. 150
Andre personer med ejerbolig	ca. 2.500
Andre personer uden ejerbolig	ca. 300

De, der rammes hårdest, er altså lønmodtagere, der samtidig pålægges løntilbageholdenhed gennem andre af den såkaldte helhedsløsnings elementer.

Hvis der overhovedet skal gennemføres en ændring af rentefradraget, bør en sådan fortsat gennemføres ud fra princippet om fradrag i indkomsten ved, at der foretages en beløbsbegrænsning for renter af fremtidig gæld, og ved, at omlægningen foretages over en periode på 15 år.

Et *femte mindretal* (Danmarks retsforbunds medlem af udvalget) vil ved beslut-

ningsforslagets 2. og sidste behandling undlade at stemme.

Ændringsforslag

Af et *mindretal* (Glistrup (FP) og Erlendsson (FP)), tiltrådt af et *mindretal* (Bollmann (CD)):

Til punkt 5

1) I *punkt 5* indsættes som nyt 2. punktum:

»Med studielån ydet eller garanteret af staten sidestilles andre lån optaget med henblik på skatteyderens dygtiggørelse og/eller etablering.«

Af et *mindretal* (Bollmann (CD)), tiltrådt af et *mindretal* (Glistrup (FP) og Erlendsson (FP)):

Til punkt 6

2) *Punkt 6, 1. afsnit*, affattes således:

»Omlægningen af fradraget for private nettorenteudgifter foretages gradvis i perioden 1981-1995. Omlægningen sker med 1/15 i 1981, og den forøges med 1/15 i hvert af de følgende år, indtil den fulde nettorenteudgift bringes til fradrag i de beregnede skatter fra og med 1995.«

3) *Punkt 6, 2. afsnit*, affattes således:

»Denne gradvise omlægning af fradraget for private nettorenteudgifter skal kun omfatte renteudgifter af private lån optaget efter den 1. januar 1981.«

Af et *mindretal* (Glistrup (FP) og Erlendsson (FP)):

Til punkt 7

4) Efter ordet »proportionalsskattestræk« indsættes: »og/eller ekstraordinære forhøjelser af personfradraget.«

Bemærkninger

Til nr. 1

Det er urimelig diskrimination, så det klodser, at begunstige akademikere og dem,

der har forsøgt at blive akademikere, sammenlignet med dem, der vil arbejde inden for de materielle erhverv. Dertil kommer, at Danmarks nuværende status er, at vi har udklækket for mange akademikere. Særregler skal derfor i al fald ikke stille akademikeruddannelser bedre end andre. Eller begunstige dem, der trods statens dinosaurstore lommesmarter belaster skatteyderne ved at leve af staten eller af statsgaranti, fremfor de selvhjulpne.

Til nr. 2

Forslaget indebærer stå store ændringer for den enkelte families økonomi, at en omlægningsperiode bør være af længere varighed, end den af regeringen foreslåede.

Til nr. 3

En begrænsning af rentefradraget bør ikke foretages for renter af eksisterende gæld, idet skatteydere, der har optaget gæld i tillid til gældende regler, herved rammes urimeligt.

Til nr. 4

Ministerens forslag går ud på, at fastlæggelsen af statsskatteskalaen i folketinget i hvert af de næste ti år skal være en delvis bunden afgørelse, hvor der på forhånd er sket den binding af folketingsflertallet, at visse forhøjelser af proportionalstrækkets overgrænse skal iværksættes. Når man erindringer sig, hvor hurtigt omskiftelige forholdene er, og hvordan der her er tale om et helt centralt politisk problem, der vil finde sin afgørelse efter den til enhver tid værende partipolitiske konstellation i folketinget under påberåbelse af hensynet til den til enhver tid værende almindelige økonomiske situation, kan man godt få sig et billigt grin også over naviteteten i denne del af ministerens forslag.

Da der imidlertid er tale om en indkomstskattenedsættelsesbestemmelse, har fremskridtspartiet besluttet sig til at tage ministeren alvorligt.

Når dette sker, må man fastslå, at de midler, der er til rådighed for indkomstskatteletelse, af hundredvis af grunde hellere bør bruges til forhøjelse af det skattefrie bundfradrag end til noget som helt andet.

Skulle man derfor endelig forme punkt 7 på en helt fornuftig måde, burde der stå, at

midlerne fuldt ud skulle bruges til at forhøje det skattefri bundfradrag, men det er mere beskedent at sige, at pengene også kan bru-

ges til dette formål. Overensstemmende hermed er ændringsforslaget udformet.

Bakholt (S) Camre (S) Erenbjerg (S) Thomas Have (S) Egon Jensen (S)

Poul Mortensen (S) Tastesen (S) fmd. Bernhard Baunsgaard (RV) Brixtofte (V)

Ellemann-Jensen (V) Hagen Hagensen (KF) nfmd. Gammelgaard (KF) Bollmann (CD)

Rahbæk Møller (SF) Flygaard (DR) Glistrup (FP) Erlendsson (FP)

Partierne VS og KrF var ikke repræsenteret ved medlemmer i udvalget.